

EGNETHETSPRØVEN

Vår 2015

Dato: Mandag 2. mars 2015

Tid: Kl. 09:00–17:00 (8 timer)

Fra kjøpsretten:

Peder Ås eide en fabrikk hvor han fremstilte stålbjelker. Ved avtale av 12. november 2014 solgte han en del bjelker av standard type til Ole Moe, som skulle anvende dem til et nytt kontor- og lagerbygg. Bjelkene kom i tilsynelatende god stand og ble montert på plass. Den følgende vinter kom det usedvanlig mye snø. Taket tålte ikke presset slik at det falt ned. Ved den tekniske undersøkelsen som ble foretatt, viste det seg at et par av bjelkene hadde støpefeil der bruddet hadde skjedd. Ved sammenstyrtingen av taket ble dette for det vesentlige ødelagt, slik at hele taket måtte bygges om.

Det ble dessuten voldt skade på varer som Moe hadde lagret i loftsetasjen, slik at han ble hindret fra i rett tid å oppfylle en leveransekontrakt som gjaldt levering av appelsiner. Denne kunden hevet kjøpet på grunn av forsinkelse og krevet erstatning hos Moe. Moe innrømmet at kunden hadde krav på erstatning, og de ble enige om et beløp som Moe betalte.

Moe krevet på sin side erstatning hos Ås for skaden på bjelkene og taket, for skaden på varene og for tapet ved at den nevnte kontrakten var blitt hevet, herunder det erstatningsbeløp som Moe hadde betalt. Han innrømmet at det ikke var noe å legge Ås eller hans bedrift til last, men da det ikke var tatt forbehold, måtte Ås etter hans mening likevel være ansvarlig.

Ås avviste ethvert krav. Feilen skyldtes et hendelig uhell av den art som kan inntreffe i enhver fabrikk, og han hadde ikke gitt noen garanti. Subsidiært mente han at han bare pliktet å erstatte verdien av selve bjelkene, ikke skaden på taket forøvrig, og heller ikke de beskadigete varer eller tapet ved at Moes salg til kunden gikk over styr. I hvert fall kunne han ikke plikte å erstatte det beløp Moe hadde betalt til sin kunde.

Drøft og ta stilling til de rettsspørsmål tvisten reiser.

Fra rettskildelæren:

Redegjør for grunnprinsippene ved lovtolkning og avtaletolkning, herunder om likheter og ulikheter når det gjelder de to former for tolkning.

Fra avtaleretten og obligasjonsretten:

1. Hva innebærer det at en avtale er ugyldig?
2. Redegjør for rettsvirkningene av ugyldighet
3. Redegjør for forskjellen mellom ugyldighet, bristende forutsetninger og mislighold (kontraktsbrudd)

Fra sivilprosessen:

På toget mellom Halden og Oslo (Østfoldbanen) ble det blant dagpendlerne stadig snakket om de hyppige togforsinkelsene, noe som førte til at mange ikke kunne møte til riktig tid på arbeidet om morgenen.

Etter hvert ble irritasjonen over forsinkelsene så stor at en gruppe på 10-12 pendlere en morgen på toget til Oslo spontant stiftet "Pendlergruppen på Østfoldbanen". Gruppen avholdt et allmannamøte i et møterom på Sentralbanestasjonen, hvor det møtte ca. 40-50 personer. På møtet ble det tilslutning til at gruppen skulle ha som oppgave å skape offentlig publisitet om de stadige forsinkelsene og være åpen for alle dagpendlere. Den skulle ellers bygge på allmøteprinsippet, dvs. at beslutninger om konkrete fremstøt overfor media eller direkte over NSB kunne vedtas blant pendlerne på den daglige turen med morgentoget til Oslo.

På et senere allmannamøte ble det oppnådd enighet om å gå til søksmål mot NSB. Foranledningen var at forsinket fremmøte til arbeid i Oslo også begynte å irritere mange arbeidsgivere.

Pendlergruppen så seg ikke råd til noen advokat, så en av pendlerne, Peder Ås, skulle være gruppens prosessfullmektig. Peder Ås hadde i sin ungdom begynt på jusstudiet, men ikke tatt eksamen. Peder Ås skrev på vegne av "Pendlergruppen på Østfoldbanen" stevningen og sendte den til Oslo tingrett. I stevningen nedla Peder Ås påstand om at NSB skulle betale erstatning til

pendlerne dersom de ble trukket i lønn av sine arbeidsgivere. Peder Ås skulle også opptre på vegne av pendlergruppen i tingretten.

NSBs prosessfullmektig hevdet i sitt tilsvare at saken måtte avvises. For det første kunne ikke "Pendlergruppen på Østfoldbanen" reise en slik sak, og for det andre gikk det ikke an å få dom for et slikt krav. Endelig hevdet han at Peder Ås, som ikke var advokat, ikke kunne prosedere saken i retten. (Det skal legges til grunn at Oslo tingrett er riktig verneeting.)

Drøft og ta stilling til de rettsspørsmål tvisten reiser.

***